

Bidrag til musikhandlingsplanen

Publikum i fokus

Hermed fremsættes forslag om et innovativt forsøgsprogram omfattende alle musikgenrer, hvis formål er at udnytte potentialet for nye publikumsoplevelser for flere mennesker, for nyt samarbejde og netværk på tværs af musikgenrer og for ny interaktion mellem publikum og musikere.

Der foreslås gennemført et 4-årigt forsøgsprogram, der med 6 mio. kr. årligt kan fungere som en dynamo og platform for publikumsinnovation via videns opsamling, erfaringsudveksling, netværk og forsøg.

Januar 2012

Udarbejdet af:

Niels Rosing-Schow, Formand for Dansk Komponistforening
Finn Schumacker, Musikchef for Odense Symfoniorkester, på vegne af
LandsdelsOrkesterForeningen
Thorbjørn Tønder Hansen, Leder af SNYK
Maria Frej, Leder af Storstrøms Kammerensemble, på vegne af de klassiske
basisensembler

DANSK KOMPONISTFORENING

DANISH CHAMBER PLAYERS

LandsdelsOrkesterForeningen

Arbejdsgiver- og interesseorganisation for landsorkesterne i Danmark

Baggrund

At skabe forståelse for musikstøtten forudsætter, at musikken er i bred kontakt med befolkningen. Jo flere der får oplevelser, jo flere bakker op bag, at der også i krisetider prioriteres midler til musikområdet.

Der bruges da også i dag store ressourcer inden for den samlede musikverden på at arbejde med publikumsvinklen, herunder mobilisering af nye publikumsgrupper. Der arbejdes løbende med nye koncert- og kontaktformer, nye oplevelser og nye samarbejder for at musikaktørerne kommer bredere ud – det gælder alle musikgenrer.

Men indsatsen foregår spredt, ukoordineret og er ofte forankret i frivillige kræfter. Der er ikke nogen videns opsamling, erfaringsudveksling og vidensformidling. Derfor er der stor risiko for mange gode, men spildte kræfter i arbejdet med publikumsudvikling.

Der er behov for publikumsinnovation, og potentialet for udvikling af nye vaner og koncertformer findes inden for og på tværs af alle genrer¹. Musikforbruget er stigende, og der er plads til både mere mainstream og større diversitet: publikum er musiklivets vigtigste resurse, som kan bringes meget mere i spil for en relativt beskedne investering.

Der er behov for en genremæssigt tværgående fælles indsats med henblik på at styrke og professionalisere publikumsindsatsen, og hvor erfaringerne udnyttes til fælles bedste. Desuden er der behov for gennem forsøg at udvikle nye vaner i samspillet mellem musikere og publikum.

I det følgende beskrives et forslag til en samlet pulje, der med 6 mio. kr. årligt indeholder dels nyskabende tiltag i dansk kultursamarbejde, dels midler til forsøg og støtte til innovative musikaktører.

---

¹ Den tidligere musikhandlingsplan indeholdt bl.a. tiltaget "Nye publikumsmiljøer", som var målrettet det yngre rytmiske vækstlags mulighed for at komme ud til et relevant publikum i andre rammer end de gængse koncertsteder. Det skal understreges, at nærværende forslag afviger markant fra denne indsats.

Center for publikums innovation - CEFPI

Med forankring i Center for Kunststøtte under Kulturstyrelsen oprettes et center uden mure CEFPI (center for publikums innovation). Der afsættes 2,5 mio. kr. årligt til driften.

Centret ledes af en bred (politisk) styregruppe med udpegede repræsentanter fra en kreds af musiklivets centrale aktører. Styregruppen udpeger et forretningsudvalg, der har den daglige kontakt med sekretariatet mellem styregruppemøderne samt en faglig innovationsgruppe, der udarbejder faglige udspil om centrets opgaver og forslag til nye tiltag. Innovationsgruppen skal ikke nødvendigvis udpeges blandt styregruppens medlemmer.

Styregruppen består af repræsentanter fra:

- Spillestederne og festivaler
- Landsdelsorkestre og basisensembler
- Genreorganisationerne
- Komponistforeningerne
- Det Kongelige Teater og DR
- Konservatorierne
- Kunstrådets musikudvalg

Centeret betjenes af et fagligt sekretariat med 1,5 årsværk og med en fast (administrativ) kontaktperson i Center for Kunststøtte.

Centerets hovedopgave er at opsamle erfaringer med publikumstiltag og formidling heraf. Som del af videnformidlingen arrangeres gå-hjem-møder, udgives et nyhedsbrev, afholdes en årlig konference osv.

Endvidere kan centeret tage initiativ til gennemførelse af netværksskabende aktiviteter, forsøg, udvikling af redskaber samt forskning, herunder medfinansiering af phd-projekter.

Centeret og Kulturstyrelsen samarbejder om uddeling af udviklingsmidler jf. nedenfor, idet støttede tiltag inddrages i erfaringsopsamlingen.

Udviklingsmidler

Der oprettes en udviklingspulje på 3,5 mio. kr.

Disse midler kan anvendes til at (med)finansiere særlige publikumsrelaterede initiativer, events og forsøg efter forslag fra centerets styregruppe.

Endvidere kan aktører på musikområdet søge om midler til

- konsulentbistand, studieture, besøg fra udlandet mm. vedr. publikumsinnovation
- 'outreach'-projekter og særlige publikumstiltag

- enkeltproduktioner, hvor kontakten med/til publikum sker på en ny måde eller med et nyt sigte, dvs. involverende, medproducerende osv.

De nærmere vilkår og rammer for støtte til disse 3 formål fastsættes af centrets styregruppe og Kunstrådets musikudvalg. Det vil bl.a. indgå, at støttede tiltag skal bidrage med erfaringsopsamling.

Ansøgninger forbehandles i CEFPI under hensyn til den samlede indsats og styregruppen indstiller til Kulturstyrelsen.

Kommissorium for bestyrelsen for CEFPI:

Center for publikumsinnovation har til formål at stimulere og udvikle publikumsinnovation i det danske musikliv. Centret står for en genremæssigt tværgående fælles indsats, hvor arbejdet med publikumsinnovation styrkes og professionaliseres, og hvor erfaringerne udnyttes til fælles bedste på tværs af musikgenrer.

Centerets hovedopgave er at opsamle erfaringer med publikumstiltag samt udveksle og formidle erfaringer. Bestyrelsen fastlægger selv en formidlingsstrategi, herunder evt. konsulentvirksomhed og rådgivning. Centret skal som led heri være netværksskabende og sikre vidensdeling.

Centeret kan iværksætte egne projektinitiativer, herunder tage initiativ til gennemførelse af forsøg, udvikling af redskaber samt forskning, herunder medfinansiering af phd-projekter. Endvidere kan centret pege på behov for nye tiltag, herunder inden for uddannelsesområdet.

Bestyrelsen udgiver årligt en statusrapport om arbejdet med og status for publikumsinnovation. Endvidere afholder bestyrelsen årligt en konference om publikumsinnovation for aktører på musikområdet.

Centeret behandler herudover ansøgninger om udviklingsmidler og afgiver indstilling til Kunstrådets Musikudvalg, og støttede tiltag inddrages i erfaringsopsamlingen.

Information om musikområdet

Uddrag fra Pengestrømsanalysen "Analyse af pengestrømme og ressourcer i dansk musikliv", Rambøll, dec. 2010.

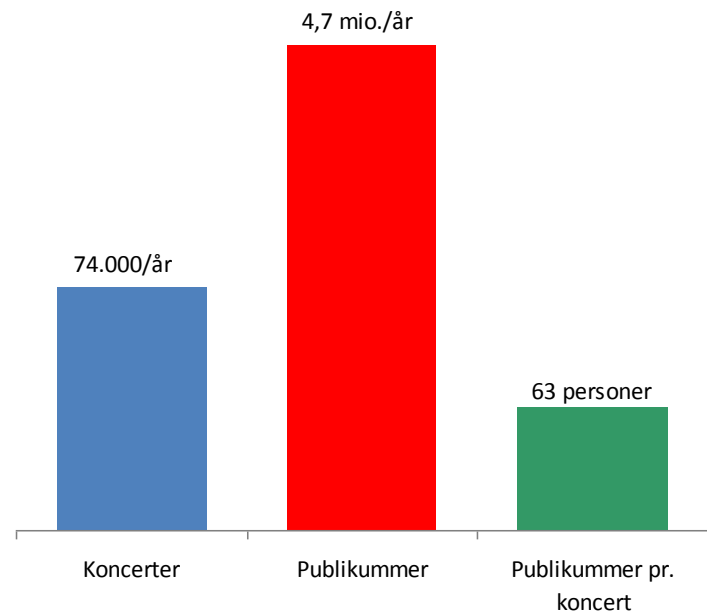
Antal koncerter og publikum

Der gennemføres i Danmark 74.000 koncerter (med KODA-vederlag) med 4,7 mio. publikummer.

I gennemsnit svarer det til 63 publikummer pr. koncert.

Dette gennemsnit omfatter alle genrer og dækker en variation fra cafékoncerter med 15 tilhørere til festival- og udendørskoncerter med fx 15.000 tilhørere.

Koncerter og publikum

Musikkens indtægter

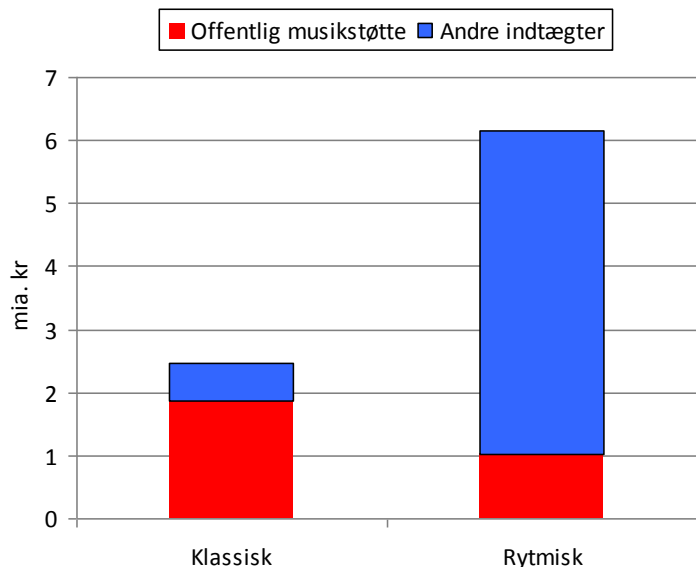
Det samlede danske musikliv har en indtægt på knap 9 mia. kroner.

Den offentlige støtte udgør 3,15 mia. kr. hvoraf 60 % går til den klassiske musik og 32 % til den rytmiske musik.

Af de øvrige midler på 5,84 mia. kr. går 10 % til den klassiske musik og 88 % til den rytmiske musik.

Forskellen op til 100 % er musikliv, som går på tværs eller ikke kan rubriceres.

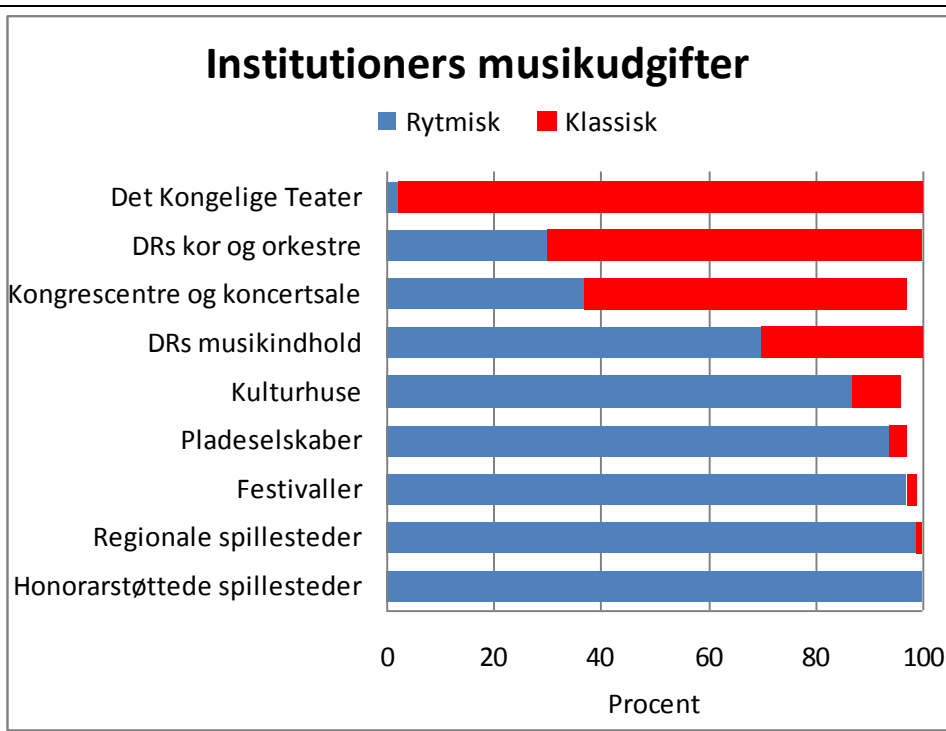
Musikkens indtægter

Institutioners musikudgifter

En række forskellige aktører formidler musik på forskellige måder.

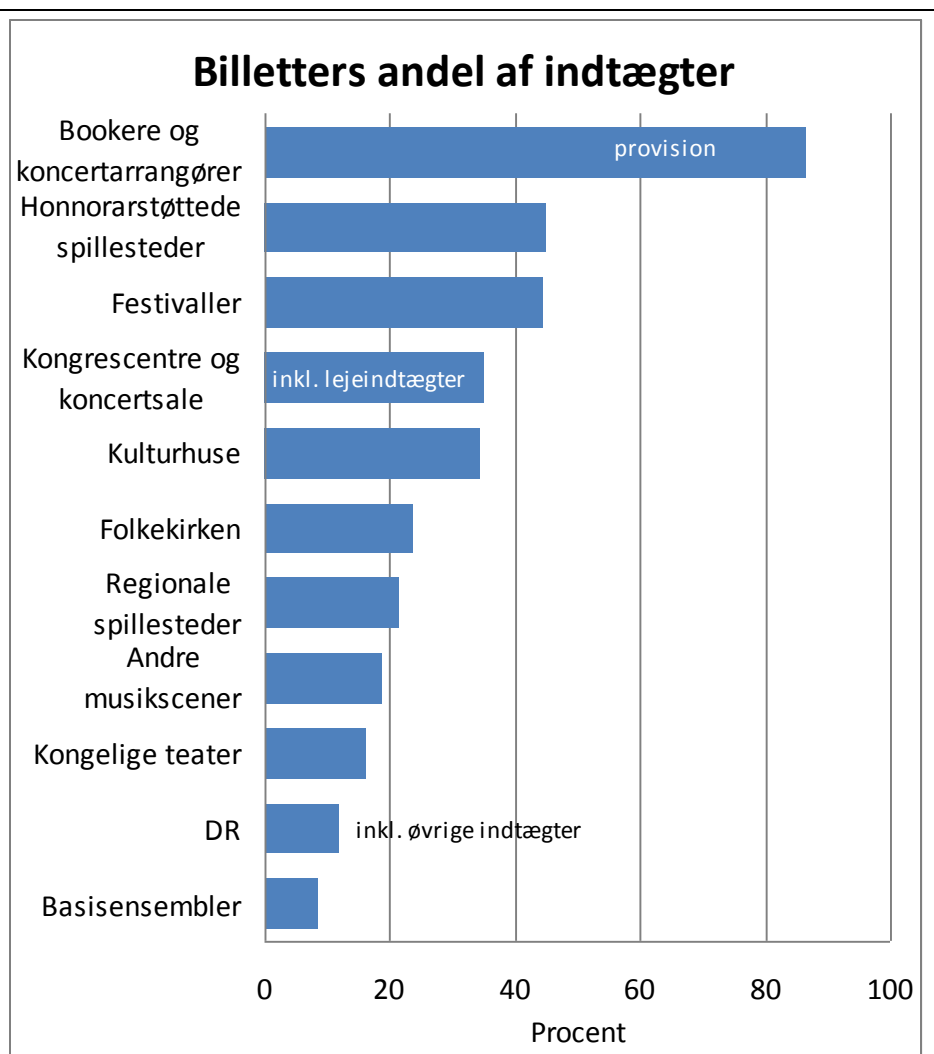
Grafikken viser fordelingen i procent af disse aktørers musikrelaterede udgifter fordelt på hhv. rytmisk og klassisk musik.

Billetters andel af indtægten

Grafikken viser billetsalgets andel af de samlede musikrelaterede indtægter for diverse aktører.

Fx har kulturhusene 34 % af deres musikrelaterede indtægter fra billet salg.

Eksempler på publikumsinnovation 1

Artists in Motion er et svensk kunstnerisk og publikums-udviklende program, der henvender sig til komponister, musikere, lydkunstnere, ensembler m fl.

Der gives støtte på 100-150 000 kr. til enkeltprojekter, der er rettet mod regionalt plan. Projekterne skal producere og turnere i bestemte kommuner/regioner og i nært samarbejde med regionale musikorganisationer.

Projekterne skal indeholde en kunstnerisk idé, en publikums-udviklende idé og en pædagogisk idé og tilstræbe at nå nyt publikum, nye spillesteder etc.

Nedenfor nævnes tre konkrete eksempler som er støttet.

Kilde:

www.rankmusik.se/sida/artists-motion-aim

Eksempel 1: The Double Smile Orchestra

Den kunstneriske idé er at to komponister fungerer som kunstnerisk inspiration til at fremme en ny generation af musikere til at deltage i musikudviklende arbejde, som resulterer i en ny koncertserie. Projektdeltagerne vil i løbet af en intensiv uge mødes og udvikle en musikalsk forestilling, der uropføres på en festival og efterfølgende tager på mini-turné i regionen.

Projektets lokale partnere er udgangspunktet for fremtidigt koncertsamarbejde. Målet er både at inspirere og uddanne de øvrige kommuner i, hvordan man arbejder videre med koncerter med moderne musik.

Eksempel 2: Ett hållbarhetskoncept

Den kunstneriske idé er et bæredygtigt koncept for mode og musik.

I konceptet er scenisk musik og performance katalysatorer for genbrug af gammelt tøj.

Fx skal publikum, når de ankommer, levere tøj, som de ønsker at genoplive. Mens orkestret spiller første akt, opbygges tøjet i en form for tekstil-arkitektur, en scenografi, som vil være et tempel, der tilbedes. Der skabes nu en tæt atmosfære gennem film, lys mm. Forskellige ceremonier udføres, og efterhånden som det musikalske stiger mod klimaks, øges fokus på scenen mod publikums beklædningsgenstande.

Eksempel 3: Dance'n Bass

Dance'n Bass er en omrejsende festival med improviseret dans og musik på bas. Dance'n Bass tjener som et kunstnerisk forum, et sted for dialog og udveksling af ideer i en sammenhæng, hvor mødet mellem musik, dans og improviserende kunst er i fokus.

Eksempler på publikumsinnovation 2

SFJAZZ (San Francisco Jazz Organization) er et jazz-kollektiv oprettet i 2004 og organiseret som en forening med bestyrelse.

Kollektivet roses især for sin innovative tilgang til repertoire. For at dyrke sin karakteristiske lyd, mødes kollektivet hvert forår til flere ugers forlænget generalprøve. Herunder afholdes workshops i interaktion med det lokale samfund. Herefter tager kollektivet på koncertturne.

SFJAZZ har et sideløbende uddannelsesprogram, som betjener tusindvis af voksne og unge i lokalsamfundet med en dynamisk og innovativ vifte af uddannelser i koncertsalen, klasseværelset, og i fællesskab.

Kilde: www.sfjazz.org

Kollektivets mission er at udvikle og pleje de nuværende og fremtidige musikere og publikum ved at give rige, innovative, interaktive og informative oplevelser i jazz-påskønnelse, skabelse og ydelse inden for det forskelligartede samfund

London Sinfonietta er et ensemble med moderne musik. Ensemblet arbejder med forskellige tiltag inden for publikumsinnovation.

Et eksempel er projektet "KX Collective - unge udforsker og skaber ny musik".

Hver sæson tilbyder London Sinfonietta en serie af korte smagsprøvesessioner for unge, der er interesserede i at blive involveret i at lave ny musik. Disse sessioner stiler efter at alle med interesse kan deltage – der kræves ingen forudgående erfaring.

Kilde:

www.londonsinfonietta.org.uk

Et andet tiltag er at give omverdenen indblik i arbejdet. Gennem videooptagelser ses komponisterne live i samtaler, fragmenter fra associerede værker, videooptagelser af prøver, og der afholdes workshops samt events hvor man kan deltage. Det finder sted hele sæsonen og sigtet er at få London Sinfonietta's musik og kunstnere til at springe ud af koncertplatformen og ind i samtidens liv.

Sjællands Symfoniorkester / Copenhagen Phil gennemfører "Musik På Tværs", der er et skoleprojekt for mere end 6000 børn fra 3.-7. klasser på hele Sjælland. Koncerterne er kulminationen på et års musikundervisning efter særligt tilrettelagt undervisningsmateriale.

"Flash mob på Hovedbanen" er en surprise-koncert på Københavns Hovedbanegård (2. maj 2011) De mange rejsende spærrede både øjne og ører op, da musikchef Uffe Savery satte Ravels Bolero I gang på lilletromme. Efterhånden stødte alle 74 musikere til og fyldte den store hal med musik blandet med højtalerkald.

Kilde: www.copenhagenphil.dk

